

24.3.2022

EOAK/408/2022

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kristian Holman

TARKASTUS: PÄÄESIKUNTA 10.2.2022

Tarkastuskohde

Pääesikunta

Tarkastusajankohta

10.2.2022 kello 9–14

Osallistujat EOAK:sta

Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen
Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kristian Holman
Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Pia Wirta

Osallistujat tarkastuskohteesta

Pääesikunnan päällikkö
Puolustusvoimien asessori

Tarkastuksen toimittamisesta

Tarkastus toteutettiin etukäteen toimitetun ohjelman mukaisesti. Seuraavaan on kirjattu laillisuusvalvonnan kannalta merkittäviä ja ajankohtaisia näkökohtia tarkastuksen yhteydessä käydyistä keskusteluista ja alustajien esityksistä. Keskusteluiden alustajien nimet on lihavoitu.

Oikeudellinen toimiala ja puolustusvoimien laillisuusvalvonta

Puolustusvoimien asessori kertoi puolustusvoimien oikeudellisen toimialan toiminnasta, joita ovat sektoreittain laillisuusvalvonnan ohella oikeudellinen asiantuntijatuki sekä sotilasoikeudenhoito. Lisäksi tehtäviin kuuluu toimialaohjaus, säädösvalmistelu sekä koulutuksen antaminen.

Vuonna 2021 oikeudellisella toimialalla oli 1 217 lakimiestoimeksiannoksi kirjattua tehtävää. Näistä COVID-19-liitännäisiä oli 51 kpl (vuonna 2020 118 kpl). Toimeksiantojen määrä on ollut viime vuosina tasaisessa nousussa.

Merkittävimmät, yhdessä yli puolet kaikista toimeksiannoista koskevat oikeudellista asiantuntijatukea sekä laillisuusvalvontaa.

Oikeudellisen osaston oikeudellista asiantuntijatukea annetaan vain pääesikunnan osastoille ja johdolle sekä Pääesikunnan alaisille laitoksille. Jokainen tukipyyntö saapuu keskitetyn ryhmäpostin kautta ja ne kirjataan. Kaikki kannanotot ovat kirjallisia, jotta jälkikäteen voidaan todentaa, mitä on kysytty, kuka, milloin, millä taustatiedoilla ja mitä on vastattu ja millä perusteella. Suullisia kannanottoja ei anneta asiantuntijatukena eikä ennakollisena laillisuusvalvontana.

Pääesikunnan riippumattomuuden takeina tuotiin esiin muun muassa se, että puolustusvoimien asessorin yläpuolella puolustusvoimien organisaatiossa on ainoastaan Puolustusvoimien komentaja ja Pääesikunnan päällikkö. Asessorin yläpuolella organisaatiossa olevilla ei ole otto-oikeutta asessorin käsiteltävinä oleviin asioihin. Asessori toimii itsenäisesti ja esittelee kaikki substanssiasiat suoraan pääesikunnan päällikölle. Asessori on puolustusministeriön nimittämässä vakituisessa virassa, jonka palkkauksesta määrää valtiovarainministeriö; asessorin hallinnollisena esimiehenä toimivat sotilasesimiehet eivät aseta asessorille tulostavoitteita eivätkä tee palkkaan vaikuttavia suoritusarvioita. Puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 1 momentin nojalla puolustusvoimien asessori ohjaa ja valvoo puolustusvoimien toiminnan lainmukaisuutta ja sotilasoikeudenhoitoa. Toimivalta on sidottu asessorin virkaan. Muilla sotilailla ei ole minkäänlaista käskyvaltasuhdetta asessoriin nähden tai tiedonsaantioikeuksia oikeudellisen osaston tehtävistä. On myös tärkeää, että oikeudellisella osastolla on riittävä henkilöstömäärä ja itsenäiset sektorit, jottei sama henkilö käsittele samaa asiaa useassa roolissa.

Laillisuusvalvontasektorin sektorijohtaja kertoi puolustusvoimien laillisuusvalvonnan toteuttamisesta. Laillisuusvalvontasektori muodostuu sektorijohtajana toimivasta sotilaslakimiehestä sekä viidestä muusta sotilaslakimiehestä. Vuonna 2021 laillisuusvalvonnalliset tehtävät muodostivat noin 30 % oikeudellisen osaston toimeksiantojen kokonaismäärästä (vuonna 2020 29 %, 2019 30 %, 2018 26 %, vuonna 2017 21 %). COVID-19-epidemiaan liittyviä toimeksiantoja laillisuusvalvontasektori hoiti yhteensä 12 kappaletta (26 kappaletta vuonna 2020).

Pääesikunta on toimittanut eduskunnan oikeusasiamiehelle laillisuusvalvonnan vuosikertomuksen 2021 (2.2.2022, AR23213), jossa on esitetty johtopäätöksiä puolustusvoimien asessorin ja pääesikunnan oikeudellisen osaston suorittaman laillisuusvalvonnan keskeisistä toimenpiteistä ja havainnoista vuodelta 2021.

Apulaisoikeusasiamiehen tarkastuksen aikana esittämän pyynnön johdosta hänelle toimitettiin 14.2.2022 esimerkkeinä pääesikunnan oikeudellisen osaston oma-aloitteisesta toiminnasta ja erityisteematarkastelusta henkilöstön esitutkintaa koskeva laillisuusvalvontatarkastuksen kertomus (AR5859) sekä puolustusvoimien asessorin syksyllä 2021 ILMAVE toimialaohjaus- ja tarkastuskäynnin muistio (AR16694).

Ulkoisilta laillisuusvalvojilta laillisuusvalvontasektorin selvitettäväksi tulleiden kanteluiden määrä on vakiintunut viime vuosien aikana varsin matalalle tasolle (n. 9 %). Vastaavasti vakiintuvaksi uudeksi käytännöksi vaikuttaa muodostuvan se, että mahdollisissa laillisuusongelmaksi koetuissa asioissa otetaan suoraan yhteyttä oikeudelliseen osastoon tai sen virkamieheen. Pääesikunnan oikeudellinen osasto on tehnyt aktiivisia toimenpiteitä eduskunnan oikeusasiamiehen toiminnan tunnettavuuden parantamiseksi puolustusvoimissa. Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan olikin viime aikoina tullut varusmiehiltä puhelimitse yhteydenottoja. Näissä yhteydenotoissa oli ollut pitkälti kysymys koronatartunnan vuoksi tapahtuneista lomien peruuntumisista ja tupien (joista puhelut ilmeisimmin oli soitettu) eristämistä altistumisten takia. Soittajia oli rohkaistu kantelemaan kirjallisesti eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Säädösten laillisuusvalvonnan tiedonsaantioikeuden toteutumista koskeva sääntely voi nykytilassaan olla ainakin periaatetasolla jossain määrin ongelmallinen. Hallinnon sisäisen laillisuusvalvonnan toteuttamiseksi ei tiedonsaannista ole olemassa laintasoista sääntelyä. Sinällään on katsottu, että laillisuusvalvontatehtäviä suorittavilla on oikeus saada viran tehtävän hoidon kannalta tarpeelliset tiedot eikä tiedonsaannissa käytännössä ole ilmennyt ongelmia.

Myös puolustusvoimien lakimiestehtävien palkkakilpailukyvyyn puute ja palkkausjärjestelmän joustamattomuus useisiin muihin turvallisuusviranomaisiin verrattuna on haaste henkilöstön rekrytoimiseksi ja vaihtuvuuden vähentämiseksi. Pääesikunnan henkilöstöjohdon huomiota on kiinnitetty asiaan.

Laillisuusvalvontakanavan valmisteluun osallistunut sotilaslakimies kertoi puolustusvoimien laillisuusvalvontakanavasta sekä sen käytöstä saaduista kokemuksista. Laillisuusvalvontakanavan kokeilua oli edellisen vuoden aikana esitelty usealle viranomaiselle ja muutoinkin puolustusvoimista oli aktiivisesti osallistuttu ns. whistleblowing-direktiivin kansalliseen voimaansaattamiseen liittyviin yhteistyökokouksiin.

Laillisuusvalvontakanavan kokeilukäyttöä on jatkettu 4.10.2021 lukien. Kokeilukäytössä laillisuusvalvontakanavaa laajennettiin sitä edeltävään esikokeiluun verrattuna valtakunnalliseksi ja lisäksi mahdollistettiin yhteydenotot etäkäytössä.

Laillisuusvalvontakanavan ilmoituslomake täytetään sähköisesti ja se ohjautuu Pääesikunnan kirjaamoon, joka kirjaa asian. Tämän jälkeen asian käsittely ohjataan oikeudellisen osaston laillisuusvalvontakanavan ilmoitukset-ryhmään. Järjestelmässä kerrottiin olevan tehostettu suojaus, ettei anonyymien viestien lähettäjä pystytä selvittämään.

Laillisuusvalvontakanava on yksi lisäväylä tai -menetelmä sinänsä normaalin puolustusvoimain sisäisen laillisuusvalvonnan tavoittamiseksi. Mikäli laillisuusvalvontakanavan kautta vireille tulleen ilmoituksen perusteella on aihetta epäillä virheellistä menettelyä tai siihen on muutoin syytä, asia otetaan käsiteltäväksi viranomaisaloitteisessa laillisuusvalvontamenettelyssä. Jos ilmoituksessa yksilöidään jokin puolustusvoimien virkamies nimeltä, tälle varataan tilaisuus tulla kuulluksi prosessin aikana. Liian ylimalkaisia tietoja sisältäviä ilmoituksia ei käsitellä eikä ilman yhteystietoja jätettyihin ilmoituksiin voida suoraan lähettäjälle vastata.

Laillisuusvalvontakanavan ensikokemukset ovat olleet positiivisia. Ilmoituksia on tullut kohtuullinen määrä, ja ne ovat sisällöltään koskeneet sellaisia asioita, joiden ilmoittamiseen kanava on tarkoitettu. Puhtaasti pilailu- tai kiusaamismielessä tehtyjä ilmoituksia ei ole havaittu.

Sotilasoikeudenhoito

Sotilasoikeudenhoitosektorin sektorijohtaja kertoi sotilasoikeudenhoidosta puolustusvoimissa. Sotilasoikeudenhoidoksi kutsutaan sotilasrikosten käsittelyä sotilaskurinpito- tai tuomioistuinmenettelyssä. Sotilasoikeudenhoitosektorin kolme päätehtävää ovat valtakunnallinen sotilasoikeudenhoidon ohjaus ja valvonta yhteistyössä puolustusvoimien asessorin kanssa, puolustusvoimien korruptiontorjunnan suunnittelu ja toteuttaminen sekä laissa säädetyt esitutkintaviranomaisen tehtävät.

Pääesikunnan suorittamasta esitutkinnasta vastaa sotilaallisen käskyvallan ulkopuolella oleva itsenäinen sotilasrikostutkintaa suorittava tutkintaryhmä. Tutkintahenkilöstöön kuuluu poliisikoulutuksen saaneita tutkijoita ja sotilaslakimiehet tutkinnanjohtajina. Pääesikunta suorittaa esitutkinnan silloin kun kysymyksessä on epäilty törkeä, laajaa selvitystyötä edellyttävä tai erityisasiantuntemusta vaativa rikos. Erityisesti tutkitaan sellaiset rikokset, joissa luottamuksen joukko-osastossa suoritettavan esitutkinnan puolueettomuuteen epäillään vaarantuvan. Valtaosa tapauksista koskee ammattisotilaita ja on virkarikostutkintaa.

Vuonna 2021 Pääesikunta suoritti 44 esitutkintaa ja 33 muuta tutkintaa (vastaa poliisiin ns. S-ilmoitusasiaa). Pääesikunnan suorittamien esitutkintojen kesto oli vuonna 2021 keskimäärin kahdeksan kuukautta.

Pääesikunta on toimittanut eduskunnan oikeusasiamiehelle puolustushaarojen sekä Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten tilastojen perusteella laaditun puolustusvoimien valtakunnallisen sotilasrikos- ja seuraamustilaston vuodelta 2021 (31.1.2022, AS1613).

Esitutkintayhteistyö poliisin ja syyttäjän kanssa on lähes päivittäistä. Sinällään olisi toivottavaa, että poliisilla olisi jonkinlainen poliisilaitoskohtainen sotilasrikosten yhdyshenkilö. Haasteena poliisin suorittamissa sotilasrikosten esitutkinnoissa onkin niiden tutkimisen edellyttämä erityisasiantuntemus (esim. olosuhteet, puolustusvoimien sisäiset normit, käskyvalta- ja vastuusuhteet) poliisissa. Tästä syystä esitutkintayhteistyö on erityisen tärkeää.

Poliisi tutkii sille siirretyt esitutkinnot suhteellisen joutuisasti, kuitenkin priorisoiden tehtäviään oman lainsäädäntönsä mukaisesti. Jossain määrin viivettä siirrettyjen juttujen tutkinnassa aiheuttaa se, että puolustusvoimissa ei ole käytössä Patja-järjestelmää. Tällöin poliisille siirrettyjen esitutkintojen aineisto joudutaan poliisin toimesta siirtämään manuaalisesti Patjaan. Toiveena on, että tulevaisuudessa käyttöön otettava puolustusvoimien sotilasoikeudenhoidon tietojärjestelmähanke (ns. VITJA-SOKURI) yhdenmukaistaisi tietojärjestelmiä esitutkintaviranomaisten välillä.

Oikeusministeriössä vireillä olevalla sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistamishankkeella tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien tutkittavaksi kuuluviin rikoksiin. Kysymys on siitä, mitkä rikokset tulevat hankkeen myötä olemaan sotilasoikeudenkäyntiasioina käsiteltäviä (ks. voimassa olevan sotilasoikeudenkäyntilain 2 §). Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (jäljempänä SKRTL) 27 §:n mukaan puolustusvoimien on lähtökohtaisesti suoritettava esitutkinta sotilasoikeudenkäyntilaissa tarkoitetun rikoksen johdosta.

Toisin kuin poliisissa, puolustusvoimissa ei joissain tapauksissa kirjata ilmoitusta niin, että kurinpitoesimies arvioisi tämän kirjatun ilmoituksen perusteella onko rikosta syytä epäillä ja käynnistetäänkö asiassa esitutkinta. Epäillyn rikoksen tapahtumatietojen saattaminen kurinpitoesimiehen tietoon on siten vapaamuotoista ja voi tapahtua esimerkiksi suullisesti. Ilmoitus kirjataan vasta sen jälkeen, kun asiassa on päätetty suorittaa esitutkinta (SKRTL 27 §:n 1 momentti). Näin ollen esitutkintakynnyksen alle jääneistä tapahtumista, joissa kuitenkin on arvioitu rikosepäilyn olemassaoloa, ei ole olemassa välttämättä mitään dokumentaatiota. Myöskään esitutkinnan aloittamista edeltäviä toimenpiteitä (esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 2 momentti) ei dokumentoida, jos asiassa ei kirjata ilmoitusta. Esitutkintalain 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan, kun esitutkintaviranomaiselle ilmoitetaan rikos tai tapahtuma, jota ilmoittaja epäilee rikokseksi, esitutkintaviranomaisen on viipymättä kirjattava ilmoitus.

Asiassa jääkin epäselväksi sellaisten tapahtumien kirjaamisen menettely, joissa ei ole ilmoittajaa ja jotka eivät kurinpitoesimiehen harkinnassa ylitä rikosepäilyn kynnystä. Jälkikäteisvalvonnan ja toiminnan ulkoisen uskottavuuden näkökulmasta voi olla ongelmallista, jos dokumenteista ei voida arvioida kuin niitä juttuja, joissa esitutkinta aloitetaan.

Pääesikunnan rikostorjuntatehtävistä todettiin, että rikosten ennaltaestämisen- ja paljastamistehtävistä vastaa Pääesikunnan tiedusteluosasto ja sen alaisuudessa toimiva Tiedustelulaitos. Toimivalta koskee vain niitä rikoksia, jotka liittyvät sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvaan tiedustelutoimintaan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavaan toimintaan. Rikosten selvittämisestä vastaa keskusrikospoliisi.

Terveydenhuolto

Pääesikunnan logistiikkapäällikkö sekä **Puolustusvoimien ylilääkäri** kertoivat puolustusvoimien epidemianhallinnasta COVID-19-tilanteesta. Puolustusvoimat on pystynyt säilyttämään operatiivisen suorituskyvyn kaikissa tilanteissa ja vakavilta sairastumisilta on vältytty. Terveysturvallisuutta ei ole vaarannettu palveluksessa olevien, henkilökunnan tai muun yhteiskunnan osalta missään tilanteessa, ja varusmieskyselyissä 2020 ja 2021 on saatu kaikkien aikojen parhaat tulokset. Onnistuminen on perustunut valmiusorganisaatioon, sotilaskäskyjen nopeaan ja tehokkaaseen toiminnan ohjaukseen sekä tiiviiseen yhteistyöhön kaikkien viranomaistahojen kanssa.

Ylilääkäri kertoi varuskunnissa noudatettavasta kohortoinnista, varuskuntiin luodusta suojavyöhykkeestä sekä tartuntaketjujen tukahduttamisesta. Toisin kuin muualla yhteiskunnassa, puolustusvoimissa edelleen jäljitetään tartuntaketjuja. Käytännön toimia koronahallinnassa ovat testaus, tartuntajäljitys, erillään pito sekä rokotukset. Varusmiesten rokotuskattavuus on noin 80 %, mikä ylittää ikäryhmän kansallisen keskiarvon (78 %). Lisäksi esiteltiin puolustusvoimissa syksyllä 2021 laadittu hallittu korona-EXIT suunnitelma, joka vaiheistettuna voidaan ottaa käyttöön epidemiatilanteen niin salliessa.

Tarkastuksella ei erikseen keskusteltu apulaisoikeusasiamiehen ratkaisusta EOAK/396/2021 karanteenin omaisiin olosuhteisiin määrittämisestä sotilaskäskyllä tartuntatautilain mukaisen karanteenipäätöksen sijasta.

Varusmieskoulutus sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö, Pääesikunnan koulutuspäällikkö, Pääesikunnan koulutusosaston apulaisosastopäällikkö sekä **Puolustusvoimien sosiaalipäällikkö** kertoivat varusmieskoulutuksesta ja koulutusjärjestelyistä.

Puolustusvoimat on uudistanut koko koulutusjärjestelmäänsä Koulutus 2020 -ohjelmalla. Kehityksen kohteena on ollut mm. varusmieskoulutuksen rakenne ja sisältö, reservin koulutus, harjoitustoiminta sekä opetusmenetelmät ja -ympäristö. Ohjelmassa pyritään eroon massaluennoista oppimaan uusilla tavoilla ja oppijälähtöisesti.

Korona-ajan koulutusjärjestelyt oli alokasjakson osalta toteutettu niin, että orientaatiokurssin läheistenpäivä toteutetaan sovelletusti, ilman läheisiä, mahdollistaen yhteydenpito läheisiin vähintäänkin puhelimitse tai tietoverkon välityksellä. Orientaatiokurssin tulojuhla ja -kirkko toteutetaan sovelletusti huomioiden lääkinnälliset varotoimenpiteet ja osastointi. Kaikkien teemaviikkojen toteutus onnistuu 12 päivässä, mutta paikalliset resurssit eivät välttämättä mahdollista kaikkien harjoitteiden toteuttamista suunnitelman mukaisesti. Päätösviikko pystytään viemään läpi kolmessa päivässä. Sotilasvala/-vakuutus toteutetaan sovelletusti ilman omaisia pienissä osastoissa.

Varusmiehille suoritetuissa loppukyselyissä erityisesti yleinen maanpuolustustahto oli pysynyt edelleen korkealla tasolla ja jopa korkeammalla kuin aikaisemmin. Myös arviot kantahenkilökunnasta olivat korkealla tasolla. Yleisesti trendi oli nouseva. Liikuntakoulutusta koskevan arvon osalta oli havaittavissa pientä laskua, mutta tämä lienee ymmärrettävää, koska useita liikuntatapahtumia ja -mahdollisuuksia (varsinkin joukkuelajit) ei korona-aikana ole pystytty järjestämään.

Apulaisoikeusasiamies totesi tässä yhteydessä, että varuskunnissa suoritettujen tarkastusten yhteydessä varusmiehet olivat ilmaisseet enenevää tarvetta psykososiaalisille tukipalveluille. Esimerkiksi sosiaalikirjastoerien määrää ei kuitenkaan ole lisätty.

Korona-aika ja sen tuomat järjestelyt ja epävarmuustekijät, kuten viime hetkellä tartuntojen johdosta peruutetut lomat aiheuttivat tyytymättömyyttä. Muutokset koulutus- ja vapaa-aikajärjestelyissä vaikuttivat palveluksen koettuun raskauteen. Pääsääntöisesti varsinkin pitkän matkan päästä varuskuntaan tulevat varusmiehet ovat olleet tyytyväisiä kohortointiin liittyvään pitkään vapaajaksoon.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen osalta todettiin, että kaikilla varusmiehillä on yhtäläiset mahdollisuudet tulla valituksi johtajakoulutukseen tai miehistön eri tehtäviin. Sukupuoli ei ole poissulkeva kriteeri mihinkään tehtävistä (puolustusvoimissa on yli 600 tehtävää). Toisaalta naisilla ei ole erivapauksia varusteiden tai toimintakykyvaatimusten suhteen. Sinällään naiset suhtautuvat armeija-aikaan miehiä myönteisemmin mutta miehet kokevat yhteisöllisyyden ja ryhmäkiinteyden parempana. Varusmiehille tehdyissä kyselyissä oli myös ilmennyt, että naiset kokivat syrjinnän hieman lisääntyneen korona-aikana, miehillä ei ollut muutosta.

Simputuksen kokemukset olivat yleisesti hieman lisääntyneet korona-aikana ja naisilla kiusaamisen kokemukset ovat kahden viime vuoden aikana lisääntyneet. Kysymys oli ennen kaikkea varusmiesjohtajien toiminnasta silloin kun kantahenkilökuntaa ei ole paikalla valvomassa. Yhteismajoituskokeilu on otettu myönteisesti vastaan. Erittäin kielteisesti suhtautuvia varusmiehiä oli vain alle prosentti (kysely toteutettu kokeiluun osallistuvien piirissä).

Tärkeänä pidettiin, että myönteisen muutoksen tekemiseksi nollatoleranssia epäasialliseen käyttäytymiseen on pidettävä säännöllisesti esillä sekä henkilökunnan että varusmiesten puhutteluissa ja opetustilaisuuksissa. Tämä sisältää myös epäasialliseen kielenkäyttöön puuttumisen. Henkilöstöä on rohkaistava epäkohtien esille tuomiseen ja ryhmäkiinteyttä on vahvistettava.

Henkilöstön palkitseminen

Pääesikunnan komentopäällikkö kertoi henkilöstön palkitsemisissa noudatettavista periaatteista ja toimintaa ohjaavasta normistosta. Palkitsemisen ja huomionosoitusten päämääränä on ylläpitää joukko-osastossa myönteinen työskentelyilmapiiri ja sen tulee kattaa oikeudenmukaisesti kaikki henkilöstöryhmät. Palkitsemisessa tulee ottaa huomioon palveluksen perusteella kyvykkäät ja erittäin hyvät sekä työssään tunnolliset, uskolliset ja yritteliäät henkilöt. Puolustusvoimissa henkilön palkitseminen kunniamerkillä on arvokkain palkitsemismuoto.

Haasteita ja kehittämistoimenpiteitä palkitsemisasioissa ovat henkilön nuhteettomuuden varmistaminen luotettavasti palkitsemisvalmistelu-prosessin eri vaiheissa. Palkitsemisten yhtensä edellytyksenä on aina nuhteeton palvelus. Henkilöstön hallintoyksiköiden väliset siirrot voivat aikaansaada katvealueita yksittäisten henkilöiden kohdalla, mutta yleensä nämä tulevat korjatuksi seuraavalla esityskierroksella. Myös kaikkien potentiaalisten kunniamerkeillä palkittavien henkilöiden tunnistaminen (ikä ja palvelusaika Puolustusvoimissa) on haastavaa. Tässä hyödynnetään laskentarobotiikkaa, joka otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana. Robottia käytetään alkuvaiheessa Valtion virkaansiomerkkiin oikeuttavan palvelusajan laskentaan. Käyttöä voidaan laajentaa jatkossa tukemaan kunniamerkkiesitysvalmisteluja.

Toimenpiteet

Tarkastus ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Tämän tarkastuskäynnin lisäksi apulaisoikeusasiamies suorittaa Pääesikunnan oikeudellisen osaston sotilasoikeudenhoitosektoriin kohdistuvan asiakirjatarkastuksen. Asiakirjatarkastuksesta tehdyt havainnot esitetään varsinaisesta tarkastuskäynnistä erillisenä kokonaisuutenaan myöhemmin.